

Sanne Sihm

Rasrisk, Härnösands konsthall, till 16 april

BILD

Sanne Sihm, Vad gör vinden, kol och olja (beskuren).

Härnösands konsthall är befolkad av jättar. Ryggraden i Sanne Sihms aktuella utställning består av tretton ansikten i monumental skala. Kolossernas svarta pupiller är stora som assietter och själv känner man sig ganska liten när man vandrar runt på konsthallens övervåning. Bilderna är delvis rått och slarvigt tecknade i kol och delvis varsamt målade i olja. Håret kan vara bara några grova kolstreck medan själva ansiktena är mer omsorgsfullt målade. Bakgrunden oftast lämnad helt vit och obearbetad. Verken är som kraftigt uppförstorade blyertsskisser, gråa.

Utställningens titel *Rasrisk* är mångbottnad. Sanne Sihm är uppvuxen i Malmfälten med gruvmiljön nära inpå. "Gruvgropen har slukat det mesta" skriver hon i den korta utställningstexten som ligger i ett fönster. I en stad som Kiruna eller MalMBERGET måste alla förhålla sig till gruvan, inte bara de som arbetar i den. Schakten breder ut sig under fötterna på människorna. Bostadsområden rivs, villor flyttas på lastbil till områden där marken fortfarande bär. Förr eller senare kommer Kirunas hela centrum att rasa in. I MalMBERGET bor 5000 personer som egentligen borde evakueras från sina hem för att marken under dem är så skör. Gruvan är samtidigt stadens hjärta och tumör.

Mot denna fond ser vi Sanne Sihms ansikten. Själv menar hon att bilderna inte är porträtt, hon har inte varit ute efter att fånga en likhet utan snarare en känsla. Men det är svårt att inte föreställa sig att dessa ansikten tillhör människor som lever i gruvsamhället. Blickarna är svåra att värja sig från, anklagande. Ansiktena är fläckiga av skuggor eller sot. Ögonen svarta som slukhål. Det svarta hålet är en röd tråd som bilder ihop utställningen. Bildserien *Återväxt* består av fem mindre dukar som bryter av mot de stora målningarna. Tillsammans berättar de en historia. Människorna är här ännu mer skissartade. Här står de på led, som i väntan på något. Bakom dem syns vidderna, vita av snö. Upp ur snön växer späda träd i raka led. Plötsligt finns de smala stammarna inte längre, bara ett vidsträckt kalhygge. I seriens avslutande bild är det barn och inte träd som växer upp ur snön. Under deras fötter finns svarta hål. Det blir så skoningslöst uppenbart hur samhällsapparaten maler utan hänsyn till varken människa eller natur. *Återväxt* kan anspela på både träd och människor. Idag är den gles på många håll i Norrland. Avflyttningen är något som varje bruksort eller gruvort också har att förhålla sig till. Sihm är själv exilnorrälänning, boende i Uppsalatrakten sedan många år tillbaka.

BILD

Sanne Sihm, Skuggminne, kol och olja.

Jag stör mig lite på att inramningen av bilderna inte är konsekvent. Vissa av dukarna är uppspända medan andra hänger fritt från en bräda. Av de uppspända har vissa en enkel trälist till ram medan andra inte har någon. Jag är osäker på om det är ett medvetet val eller om det bara saknats tid. Uttrycket i bilderna är å andra sidan så pass rått att Sihm hade kunnat komma undan med att bara skjuta fast alla dukarna rakt på väggen med häftpistol. I utställningen finns förutom målningarna några skulpturer som i sig inte är särskilt imponerande. De består av hopsvetsade stålstänger som bildar stående räbblock och påminner om något man hittar på metallskroten. Men de bidrar till berättelsen. Den begärliga metallen är ju själva anledningen till att marken under människornas fötter bokstavligen rämna. Idag pågår stora protester mot gruvetableringar i norra Sverige.

KONST VÄSTERNORRLAND

Landstinget, Regional Utveckling, 871 85 Härnösand 0611-80214

Red: Mats de Vahl mobil:070-2476939 epost: mats.de.vahl@lvn.se

Det är framför allt samerna och deras allierade som för kampen mot gruvbolagen. Kolonialiseringen av Sápmi är lika mycket ett sår i vår nations historia som gruvan är ett sår i marken. Inget av dem har tillåtits att läka. Människosläktet har inga raser men rasism finns. Kanske är det långsökt men jag läser in även denna mening i utställningens titel.

Visst är Sanne Sihms väldiga ansikten mäktiga och känsliga men personligen berörs jag mer av temat än av själva bilderna. Situationen i Malmfälten är på sätt och vis en mycket stark metafor för hur vi människor undergräver vår egen existens. Det som göder oss dödar oss samtidigt.

Text och foto: Alveola Ämting
Volym 2016-03-30